

„Niebieskie” trawy

(text: M. Surowiński, photo: A. Surowińska)

To propozycja dla tych, którzy lubią pobawić się barwami w ogrodzie. Podjąłem tę tematykę już wcześniej – powstały teksty: o paskowanych trawach i o kolorowych trawach jesienią. W pewnym sensie opracowanie o turzycach nowozelandzkich też koresponduje z tą tematyką, bo w większości są brązowawo-czerwonawe.

Teraz będzie w zimnej tonacji...

Festuca glauca 'Elijah Blue'

Klasyk(!) powiedział – koń jaki jest, każdy widzi.

Podobnie z kolorem - umówmy się, że rozmawiamy o trawach szaro-zielonych, szaro-niebieskich, niebiesko-szarych, niebiesko-zielonych... bo tak naprawdę traw niebieskich nie ma.

Nazwę tę „wylansował” serwis Allegro. Jest ona typowym chwytem marketingowym, mającym zachęcać do kupna nasion (zazwyczaj) kostrzewy sonej (***Festuca glauca***). Niestety pod tym określeniem zaczynają funkcjonować nie tylko różne kostrzewy, ale też i inne trawy, np. popularna wydmuchrzyca.

Aby się lepiej sprzedawały, oferty są okraszone podkreślonymi zdjęciami, gdzie nawet słońce ma niebieskawy poblask. Poświęciłem się kiedyś i przejrzałem kilkadziesiąt aukcji – nie znalazłem żadnej, gdzie zdjęcie nie byłoby ordynarnie retuszowane. Widać, że umiejętność obsługi aplikacji do obróbki zdjęć w narodzie wzrasta 😊

Jako, że najbardziej z tematem związane są kostrzewy, to od nich zaczniemy.

Kostrzewy (*Festuca* sp.)

Prym wiodą kultywary ***Festuca glauca*** (kostrzewa sina). Jest niesamowicie zmienna. W wyniku ostrej selekcji wyodrębniono dużo odmian, różniących się przede wszystkim odcieniami niebieskości, rzadziej wielkością. Najwartościowsze z nich to 'Elijah Blue', 'Intense Blue', 'Blauglut', 'Bergsilber', 'Auslese', 'Uchte', 'Zwergkönig'.

Chciałbym wspomnieć jeszcze o 'Harz' – ale tutaj mam wątpliwości. Wg literatury powinien to być selekt o bardzo ciemnej kolorystyce a mój jest szarozielony.

Rodzima ***Festuca valesiaca*** (kostrzewa walezyjska) ma dwie niebieskawe odmiany - 'Glaucantha' i 'Silbersee'. Zwłaszcza ta ostatnia jest interesująca, bo niziutka. Inne gatunki warte

uwagi to, np. ***Festuca punctoria*** (o sztywnych, wręcz kłujących liściach), ***Festuca pallens*** (kostrzewa biała), ***Festuca eskia***, ***Festuca glacialis***.

Więcej na temat kostrzew można przeczytać w artykule im poświęconym.

Festuca glauca 'Blauglut'

Corynephorus canescens (szczotlicha siwa) to krajowy gatunek porastający skrajnie suche siedliska, często mylony z kostrzewami. Prezentuje się atrakcyjnie - idealnie okrągły język w niebiesko-zielonkawej kolorystyce. W sprzedaży jest odmiana '**Spiky Blue**' (rozmnażana z nasion), ale co za problem wybrać się na jakiś suchy ugó i nakopać ładnych siewek?

Koeleria glauca (strzęplica sina), a zwłaszcza jej najnowsza odmiana - '**Minima**' wygląda wdzięcznie i zachęcająco. W sprzedaży jest jeszcze jeden kultywar - '**Coolio**', ale nie dostrzegłem jakiś diametralnych różnic wyodrębniających go z gatunku. Strzęplice na pierwszy rzut oka można rozpoznać podczas kwitnienia. Posadzone w większych grupach, z charakterystycznie szczotkowato wzniesionymi kwiatostanami wnoszą niepowtarzalny koloryt.

Koeleria glauca

Helictotrichon sempervirens (owies wieczniezielony). Podstawowa roślina z tej grupy kolorystycznej. Pokrojem podobna do kostrzew tyle, że większa. W zasadzie rewelacyjna, choć zdarza się, że atakują ją rdze. Sporą odpornością na te grzyby wykazuje się odmiana '**Sapphiresrudel**'. Kiedyś miałem posadzone obok siebie tę odmianę i inny rzadki w ogrodach gatunek owsa - **Helictotrichon parlatorei**. Wdały się grzyby (rdza). Pierwszy odchorował, drugi padł...

Seslerie (Sesleria sp.)

Jeżowate, tyle, że mniej uporządkowane. Charakteryzują się dwubarwnymi liśćmi, zwykle z jednej strony zielonkawymi a z drugiej bardziej niebieskawymi.

W ogrodach dość często można znaleźć niziutką **Sesleria caerulea** (sesleria skalna), wyższe warte podziwiania to **Sesleria heuffleriana** (sesleria

Heufflera), **Sesleria nitida** (sesleria błyszcząca) czy **Sesleria sadleriana** (sesleria Sadlera). Wszystkie są zimozielone i kwitną wczesną wiosną ciemnymi „kotkami” jeszcze przed rozwojem nowych liści. O walorach powyższych gatunków jak i niezwiązanych z tematyką „niebieskich” traw można poczytać w odrębnym artykule.

Sesleria caerulea

Sity (Juncus sp.)

W interesującej nas kolorystyce znam „osobiście” dwa gatunki - **Juncus inflexus** (sit siny) i **Juncus patens 'Carman's Gray'**. Ten drugi jest wrażliwszy i może niekiedy podmarzać.

Sity to ładne trawy o ciekawym jeżowatym pokroju, rzadko wykorzystywane w ogrodach. Chyba za bardzo kojarzą się z pospolitością zza płotu. Szkoda – bo mogłyby czarować na rabatach.

Turzyce (Carex sp.)

W tej grupie roślin zdecydowanie najbardziej niebieskawa jest jeszcze niedostępna w Polsce **Carex glaucodea**. Dwa krajowe, rozłogowe gatunki też posiadają niebieskawy odcień. **Carex flacca** to sucholubna roślina. Wprost przeciwne stanowiska preferuje za to **Carex panicea**.

Carex glaucodea

Elymus arenarius (wydmuchrzyca) to popularna trawa z naszych wydm. Ma liczne plusy – ładną kolorystykę, wczesne odbijanie po zimie, znoszenie braku wody i marnych gleb. Niestety jest bardzo ekspansywna, co ogranicza jej zastosowanie do jednogatunkowych nasadzeń – np. na wzniesieniach, Pewne nadzieje wiązałem z jej krewniaczką - **Elymus magellanicus**, która jest kępowa. Rewelacyjnie wybarwiona, ale gdzie jej do witalności poprzedniczki...

Kolejny wydmowy, ale amerykański gatunek to **Ammophila breviligulata**. Szaro-zielona, ładniejsza od naszej rodzimej piaskownicy (**Ammophila arenaria**).

Eragrostis eliotii to piękny, błękitnawy mop. Rozmnażany z nasion w Polsce, więc dostępny bez problemu. Niestety w środkowej Polsce zwykle nie zimuje.

Amerykańskie trawy preriowe

Żmudnie zdobywające popularność **Panicum virgatum** (proso różgowate) ma kilka niebieskawych odmian - '**Heavy Metal**', '**Cloud Nine**', '**Prairie Sky**', '**Dallas Blues**' różniących się głównie wielkością i pokrojem. Popularniejsze są odmiany zielonolistne, bo przebarwiają się w czerwieni, ale i te o nieco chłodnej gamie kolorystycznej zaczynają się podobać.

O prosach w szerszym ujęciu można poczytać w opracowaniu na ich temat.

Schizachyrium scoparium

Panicum virgatum 'Heavy Metal'

Schizachyrium scoparium (palczatka miotlasta) zazwyczaj jest sprzedawane w niebieskawej tonacji – prawdopodobnie są to sadzonki takich odmian jak np. '**The Blues**'.

Trzeci, północnoamerykański preriowy gatunek **Sorghastrum nutans** też z wolna zaczyna gościć w naszych ogrodach. Kupić można jego selekt - '**Indian Steel**'. Ponieważ jest rozmnażana z nasion, występuje u niej pewna zmienność kolorystyczna. Inna, rozmnażana wyłącznie wegetatywnie - '**Sioux Blue**' bez wątplenia utrzymuje się w wachlarzu niebieskości i błękitów.

Amerykański „król traw” – **Andropogon gerardii** (palczatka Gerarda) polskim ogrodnikom jest praktycznie nieznan. To trawa szalenie zmienna, wyselekcjonowano z niej wiele odmian. Jedyny niebieskolistny kultywar, o którym wiem, że jest już u nas to '**Sentinel**'.

Festuca glauca 'Intense Blue'

Odcień liści w pewnym stopniu zmienia się podczas sezonu wegetacyjnego. Na intensywność wybarwienia się liści największy wpływ ma nasłonecznienie. Nawet niewielkie ocienienie sąsiadującej roślinności może zmienić kolorystykę. Pewien wpływ może też mieć zmienność glebowa - głównie jej odczyn. Dlatego tak trudne jest rozpoznawanie, np. kostrzew, które różnią się detalami.

Powyższe zestawienie nie wyczerpuje tematu. Jest moim subiektywnym wyborem. Staralem się ująć przede wszystkim rośliny, które już są na rynku ogrodniczym. Uzupełniłem go o kilka traw, które są ciężko dostępne ale moim zdaniem mają „przyszłość”. Czas pokaże czy miałem rację.

Informacji o wymaganiach poszczególnych gatunków, ich wielkości itp. proszę szukać w **encyklopedii traw ozdobnych** oraz na **forum o trawach**.